

SUDETONEMECKÉ KRAJANSKÉ SDRUŽENÍ
V ČECHÁCH, NA MORAVĚ A VE SLEZSKU

ZAPSANÝ SPOLEK

Městský soud v Praze

Spálená 6/2
112 16 Praha 2
DS: snkabbm

Sp. zn.: (nepředchází)

Žalobce: Sudetoněmecké krajanské sdružení v Čechách, na Moravě a ve Slezsku, zapsaný spolek, IČ: 03998061
Bratří Nejedlých 335, 267 53 Žebrák, DS: ysw2u39

Zastoupen: Tomášem Pecinou, členem výkonného výboru, nar. 21. 4. 1966
Vodičkova 681/18, 110 00 Praha 1, DS: whehjsc

Žalovaná: Česká republika – Kancelář Senátu, IČ: 63839407
Valdštejnské nám. 17/4, 118 01 Praha 1, DS: 44iaej

Žaloba

na ochranu pověsti právnické osoby
podaná podle ustanovení § 79 *et seq.* občanského soudního řádu
(dále jen „OSŘ“)

Elektronicky

Soudní poplatek: žádost o osvobození v části V podání

Přílohy: dle textu; podle seznamu

I. Vylíčení skutkového stavu

[1] Žalobce je spolek, jehož stanovy v čl. 3 odst. 1 uvádějí, že základním cílem jeho činnosti je podpora porozumění mezi národy, s důrazem na porozumění mezi Čechy a Němci. Dále stanovy zakotvují kritické hodnocení poválečného vyhnání sudetských Němců a odsudek těch právních předpisů, které byly jeho základem (čl. 3 odst. 5).

[2] Dne 15. května 2016 vystoupil předseda Senátu Milan Štěch v Terezíně, okres Litoměřice, na každoročně pořádané Terezínské tryzně s projevem, ve kterém mj. uvedl:

„...V posledních letech se občas objevuje snaha některých lidí dávat vedle sebe zločiny nacistické okupace a odsun sudetských Němců. Já už jsem o tom v některých svých vystoupeních u příležitosti výročí osvobození hovořil, ale zopakuji to znovu, protože to pokládám za velmi důležité. Proto jsem ostatně zmiňoval ta čísla a mluvil jsem o těch proporcích. Není pravda, že nezáleží na počtu obětí, že jde o utrpení konkrétního člověka. Není pravda, že nezáleží na vině nebo nevině, že to utrpení je vždy stejné.

Tedy za prvé – obětí okupace bylo nesrovnatelně více než těch, kteří zemřeli během odsunu. To je potřeba mít stále na paměti. Ano, je dobře, když jsou dokumentovány a popisovány konkrétní zločiny, kterých se někteří naši lidé po válce dopustili na Němcích. Zejména, pokud se jednalo o nevinné lidi, skutečných nacistů mezi sudetskými Němci ale bylo dost.

Samozřejmě za žádných okolností neschvaluji lynč ani samozvané mstitele. Ty koneckonců neschvalovala ani tehdejší oficiální československá reprezentace. Například během květnového povstání v r. 1945 se v pražském rozhlase opakovaně zdůrazňovalo, že nikdo nemá individuální právo soudit Němce a naše zrádce. Natož o své vůli vykonávat rozsudky. To všechno měl udělat až poválečný soud.

Jenže nacistická armáda utopila tuto dobrou vůli v krvi. Kdyby se alespoň během povstání, těch pár posledních dnů války, chovali nacisté jinak, nejspíš by jiným způsobem probíhal i odsun. Ale oni nebyli schopni ani v květnu 1945 překročit svůj stín a chovat se jako lidé. Tím bohužel v očích tehdejších Čechů ještě více pošpinili celý svůj národ jako celek.

K tomu je také dobré říct jedno: že zločiny během odsunu byly dílem konkrétních jednotlivců. Zato nacistické zločiny během okupace byly součástí oficiální a promyšlené politiky německého státu. Na konci této politiky náš národ čekaly koncentrační tábory nebo otrocká práce někde na okupovaném východě, dokonce možná úplné vyhlazení. Čili ten rozdíl je evidentní, jasný a zřejmý. Každý seriózní člověk, který chce válečnou a poválečnou dobu hodnotit, musí tyto věci vzít v potaz. Musí vzít v potaz Terezín a další ghetta a koncentrační a vyhlazovací tábory.

Samozřejmě pořád platí známý princip příčiny a následku. To znamená, že přese všechny excesy nemohou být nikdy stavěni do jedné řady s nacistickými zločiny. Protože to byli Němci, kdo vyvolali válku. To oni rozpoutali tu hrůzu, nikdo jiný. To oni zřídili koncentrační tábory a plynové komory...“

[3] Tento projev zlehčuje a relativisuje zločiny spáchané během vyhnání sudetoněmeckého obyvatelstva z Československa, nepravdivě uvádí, že počet obětí vyhnání byl nesrovnatelně nižší než počet obětí okupace, a tvrzením, že zločiny během vyhnání byly dílem jed-

notlivců, bagatelisuje podíl československých úřadů na poválečném bezpráví, ačkoli ten byl nepominutelný a klíčový.

[4] Protože projev M. Štěcha žalobce oprávněně vnímal jako dehonestaci sudetských Němců, jíž bylo zasaženo i do jeho vlastního práva na ochranu pověsti, obrátil se na žalovanou výzvou k zaslání písemné omluvy. Žalovaná však na výzvu nijak nereagovala, proto žalobci nyní nezbývá než domáhat se práva na zadostiučinění podáním žaloby k soudu.

Důkaz: stanovy žalobce ze dne 8. dubna 2015 – v příloze
text projevu Milana Štěcha předneseného dne 15. května 2016 na Tereziánské tryzně – v příloze
výzva žalobce žalované ze dne 17. května 2016 – v příloze

II. Žalobní body

II.A Aktivní věcná legitimace

[5] Podle ustanovení § 135 odst. 1 a 2 občanského zákoníku se může právnická osoba proti tomu, kdo bez zákonného důvodu zasahuje do její pověsti, domáhat, aby bylo od neoprávněného zásahu upuštěno nebo aby byl odstraněn jeho následek.

[6] Situace, kdy byla žalobou napaden zásah směřující nikoli konkrétně a adresně vůči žalobci, nýbrž vůči skupině osob, k nimž má žalobce určitý vztah, takže tento zásah působí jako zásah do svých vlastních práv, se české soudy zabývaly doposud v poměrně malém počtu případů.

[7] Za klíčový pokládá žalobce případ baseballové pálky s nápisem „*Na cikány...*“, kdy jak Nejvyšší, tak Ústavní soud dovodily odpovědnost provozovatele restaurace, kde tato pálka byla vystavena, vůči návštěvníkovi restaurace romského původu. Tento žalobce byl soudy shledán oprávněným domáhat se svých práv podáním žaloby na ochranu osobnosti.¹

[8] Jestliže byl žalobce, jenž je i svým názvem sudetoněmeckým krajanským sdružením, konfrontován s hrubě urážlivým a nepravdivým hodnocením poválečného vyhnání sudetských Němců, cítí se oprávněně dotčen a zasažen na své pověsti, stejně jako by se příkladmo *Společnost přátel Lužice* cítila dotčena nepravdivými, difamačními tvrzeními o historii a současném postavení lužických Srbů, zejména pokud by takový výrok pronesl ve veřejném projevu vysoký ústavní činitel a politický představitel státu.

¹ Rozsudky Nejvyššího soudu sp. zn. 30 Cdo 1630/2004 a sp. zn. 30 Cdo 2314/2012 a nález Ústavního soudu sp. zn. II. ÚS 1174/09.

[9] Žalobce je tudíž přesvědčen, že je v tomto řízení aktivně věcně legitimován, přičemž tato legitimace vyvěrá z jeho názvu a z obsahu jeho stanov.

II.B Pasivní věcná legitimace

[10] Judikatura Nejvyššího soudu dovodila již před více než 15 lety, že za výroky pronesené představitelem státu odpovídá Česká republika, ledaže by šlo o vybočení z činnosti státu. Konkrétně v rozsudku ze dne 28. července 2000, sp. zn. 30 Cdo 1526/2000, ECLI:CZ:NS:2000:30.CDO.1526.2000.1,² Nejvyšší soud judikoval:

„Odvolací soud tedy správně posoudil, že sporný výrok žalovaný pronesl jako ministr zdravotnictví ČR, tedy jako člen vlády, vrcholného orgánu výkonné moci (čl. 67 Ústavy ČR) přičemž vzhledem k výše příkladmo vyjmenované působnosti ministerstva zdravotnictví ČR, v jehož čele stojí člen vlády – ministr – je tedy v jeho pravomoci informovat veřejnost i o skutečnostech týkajících se činnosti nestátních zdravotnických zařízení. Nelze tedy výrok žalovaného považovat za vybočení z činnosti právnické osoby (státu) tedy tzv. exces žalovaného.“

[11] Obdobně byla tato otázka posouzena novější judikaturou, kupř. v rozsudcích Nejvyššího soudu sp. zn. 30 Cdo 1638/2007 a sp. zn. 30 Cdo 2878/2012.

[12] V rozhodované věci je zřejmé, že Milan Štěch, předseda Senátu, vystoupil na Tereziánské tryzně právě z titulu této funkce a tedy jako představitel státu, a s ohledem na to je dána pasivní věcná legitimace žalované.

[13] Která organizační složka má v řízení za žalovanou jednat, pak vyplývá z ustanovení § 7 odst. 1 zákona č. 59/1996 Sb., o sídle Parlamentu České republiky, podle něhož k zajištění úkolů spojených s odborným, organizačním a technickým zabezpečením činnosti Senátu, jeho orgánů a funkcionářů, senátorů a klubů politických stran zastoupených v Senátu se dnem účinnosti tohoto zákona zřizuje Kancelář Senátu, která je rozpočtovou organizací.

[14] Podobně jako v řízení o žalobě týkající se difamačních výroků presidenta republiky na adresu novináře Ferdinanda Peroutky (nepravomocný rozsudek Obvodního soudu pro Prahu 1 ze dne 2. března 2016, č. j. 26 C 34/2015-82) byla dovozena pasivní věcná legitimace České republiky – Kanceláře presidenta republiky, jeví se jako jedinou vhodnou organizační složkou státu, způsobilou za žalovanou ohledně výroků předsedy Senátu jednat, právě Kancelář Senátu.

²http://nsoud.cz/Judikatura/judikatura_ns.nsf/WebSearch/F61F5CD041087CE0C1257A4E0067039B?openDocument&Highlight=0,

II.C Obsah projevu

[15] Jak žalobce zjistil, v seznamu znalců vedeném ministerstvem spravedlnosti není v současné době veden žádný znalec z oboru historie. Proto nebyl možný postup podle ustanovení § 127a OSŘ a žalobce nemůže soudu předložit znalecký posudek, jímž by správnost svého hodnocení projevu M. Štěcha doložil.

[16] Za této situace se žalobce obrátil na PhDr. Ing. Tomáše Krystlíka, historika zabývajícího se česko-německými vztahy (dále jen „*T. Krystlík*“), a požádal jej o odborné vyjádření, ve kterém by T. Krystlík předmětný projev zhodnotil a odpověděl na následujících šest otázek:

1. *Odpovídá skutečnosti tvrzení M. Štěcha, že „obětí okupace bylo nesrovnatelně více než těch, kteří zemřeli během odsunu“?*
2. *Byly násilnosti během vysídlení německého obyvatelstva z Československa dílem jednotlivců anebo se na nich podílely, případně je přímo iniciovaly, tehdejší československé státní orgány?*
3. *Je v projevu uplatňován princip kolektivní viny sudetských Němců za nacistické zločiny?*
4. *Zhodnoťte a zasadte do historických souvislostí výrok M. Štěcha, že „kdyby se alespoň během povstání, těch pár posledních dnů války, chovali nacisté jinak, nejspíš by jiným způsobem probíhal i odsun.“*
5. *Nakolik odpovídá realitě řečníkem vyslovená hypotéza, že by v případě německého vítězství ve válce by „náš národ čekal[y] koncentrační tábory nebo otrocká práce někde na okupovaném východě, dokonce možná úplné vyhlazení“?*
6. *Co dalšího případně pokládáte za potřebné k věci uvést?*

[17] T. Krystlík ve svém odborném vyjádření potvrdil, že projev obsahuje celou řadu věcně nesprávných tvrzení, což dokumentoval četnými odkazy na českou i zahraniční odbornou literaturu.

Důkaz: žádost o odborné vyjádření ze dne 26. května 2016 – v příloze
odborné vyjádření ze dne 27. května 2016 – v příloze
výslechem autora: PhDr. Ing. Tomáš Krystlík, na adrese Tejnická 1376/8, 100 00 Praha 10

II.D Projev ve světle osoby řečníka

[18] Ve shora zmíněném rozsudku ve věci novináře Peroutky soud judikoval:

„V posuzovaném případě je třeba zohlednit, že výroků proneseným prezidentem republiky, tedy ústavním činitelem, je ze strany veřejnosti vždy přikládána větší váha než informacím, které pocházejí od jiných osob. Od prezidenta republiky se přirozeně očekává, že bude podávat pravdivé a ověřené informace a že bude zachovávat respekt k právům jednotlivců.“

[19] Totéž zajisté v nezmenšené míře dopadá i na veřejné projevy, které pronáší druhý nejvyšší ústavní činitel České republiky, předseda Senátu. Nelze tolerovat, aby tato osoba – ostatně jako kterýkoli jiný představitel státu – traktovala thema vyhnání sudetoněmeckého obyvatelstva podobně znevažujícím způsobem a posilovala tak ve společnosti ty stereotypy, které byly za minulého režimu účelově fabrikovány komunistickou ideologií, jež používala hrozbu tzv. západoněmeckého revanšismu jako jeden ze svých úhelných legitimačních mytů.

[20] Na reparaci důsledků takového projevu je tudíž dán i veřejný zájem, přičemž je jen přirozené, jestliže se této nápravy domáhá spolek, jenž daný aspekt česko-německých vztahů thematisuje přímo ve svých stanovách.

II.E Forma zadostiučinění

[21] Žalobce požaduje za daných okolností nejmírnější možnou formu satisfakce, písemnou omluvu adresovanou žalobci.

[22] S ohledem na poměrně značný mediální zájem, který je žalobci v České republice, ale i v Německu a Rakousku věnován, lze očekávat, že o omluvě budou následně referovat media a bude tak informována i veřejnost, čímž bude naplněn i shora nastíněný celospolečenský rozměr věci.

III. Příslušnost soudu

[23] Protože ve věci jde o ochranu pověsti právnické osoby, v souladu s ustanovením § 9 odst. 2 písm. i), § 85 odst. 5 a § 85a OSŘ je k projednání žaloby příslušný Městský soud v Praze.

IV. Závěrečný návrh

Z těchto důvodů žalobce navrhuje, aby soud po projednání jeho žaloby vydal tento

r o z s u d e k :

1. Žalovaná je p o v i n n a zaslat žalobci do tří dnů od právní moci rozsudku písemnou omluvu ve znění „Česká republika – Kancelář Senátu se omlouvá Sudetoněmeckému krajanskému sdružení v Čechách, na Moravě a ve Slezsku, zapsanému spolku, za projev přednesený dne 15. května 2016 předsedou Senátu Milanem Štěchem na Tereziánské tryzně, jímž bylo zasaženo do práva tohoto spolku na ochranu pověsti, neboť projev zlehčoval a relativisoval zločiny spáchané během vyhnání sudetoněmeckého obyvatelstva z Československa, nepravdivě uvedl, že počet obětí vyhnání byl nesrovnatelně nižší než počet obětí okupace, a tvrzením, že zločiny během vyhnání byly dílem jednotlivců, bagatelisoval podíl československých úřadů na poválečném bezpráví.“
2. Žalovaná je povinna uhradit žalobci do tří dnů od právní moci rozsudku náklady řízení.

V. Žádost o osvobození od soudních poplatků

[25] Žalobce je spolek, který vznikl teprve v loňském roce a hospodaří prozatím se zcela zanedbatelným majetkem, a není proto schopen platit soudní poplatky.

[26] To žalobce dokládá účetní závěrkou za r. 2015 a výroční zprávou, předloženou výkonným výborem a schválenou členskou schůzí spolku.

Důkaz: účetní závěrka žalobce za r. 2015 – v příloze
výroční zpráva výkonného výboru žalobce za r. 2015 – v příloze

V Praze dne 28. května 2016

*Sudetoněmecké krajanské sdružení v Čechách,
na Moravě a ve Slezsku, zapsaný spolek*

Seznam příloh:

1. *stanovy žalobce ze dne 8. dubna 2015*
2. *text projevu Milana Štěcha předneseného dne 15. května 2016 na Terezínské tryzně*
3. *výzva žalobce žalované ze dne 17. května 2016*
4. *žádost o odborné vyjádření ze dne 26. května 2016*
5. *odborné vyjádření ze dne 27. května 2016*
6. *účetní závěrka žalobce za r. 2015*
7. *výroční zpráva výkonného výboru žalobce za r. 2015*

